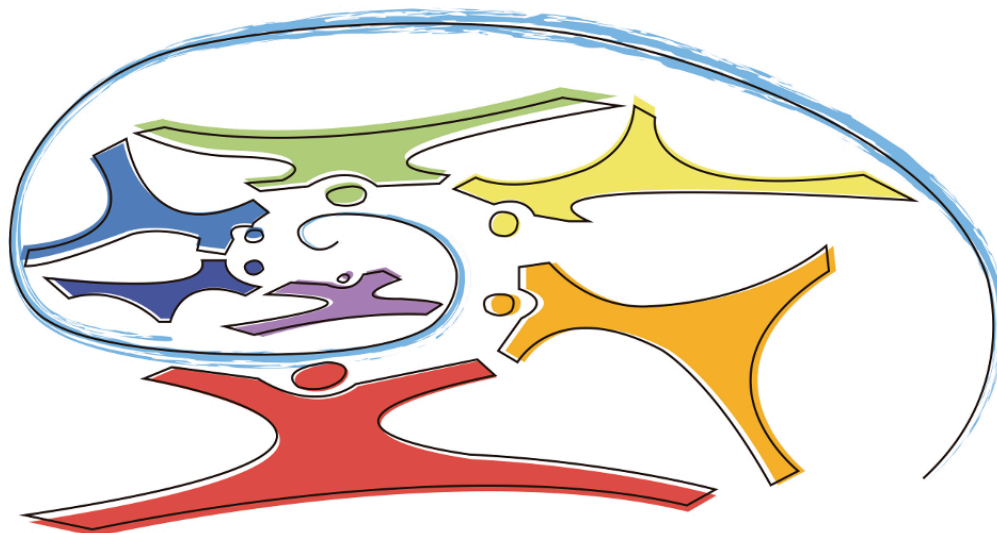

Sant Joan de Vilatorrada

SINS CARDENER

PLA D'ORGANITZACIÓ DE

CENTRE PER ALTES

TEMPERATURES

(POCAT)

1. INTRODUCCIÓ.....	3
2. SITUACIÓ DEL CENTRE, ESPAIS, INSTAL·LACIONS I SERVEIS.....	4
3. CONSIDERACIONS PRÈVIES.....	5
3.1. Període del POCAT.....	5
3.2. Criteris per a l'inici del període.....	5
Activitats lectives.....	8
Activitats complementàries.....	8
5. FINALITZACIÓ DEL POCAT.....	11
Annex 1. Missatge d'informació a les famílies. Inici POCAT.....	12
Annex 2. Missatge d'informació a les famílies. Finalització POCAT.....	13

1. INTRODUCCIÓ

Darrerament, els episodis d'altres temperatures són un fenomen que es va repetint amb una certa freqüència en el nostre entorn mediterrani, que es podrien emmarcar en el conjunt de fenòmens complexos que s'agrupen sota el concepte de canvi climàtic.

La temperatura mitjana anual per al conjunt de Catalunya i per al període 1950-2021 ha augmentat a un ritme de +0,25 °C / decenni, i l'estiu en què s'ha produït el ritme d'escalfament més gran, de +0,35 °C / decenni. Ambdós valors són estadísticament significatius i força homogenis a tot el país (no es detecten zones amb més o menys augment de la temperatura). Aquest valor de la tendència suposa que la temperatura mitjana anual a Catalunya ha augmentat 1,8 °C els darrers 72 anys. A l'estiu, aquest increment ha estat de 2,5 °C .

Els centres del sistema educatiu català, com a establiments de pública concurrència, estan sotmesos a normes que volen salvaguardar la seguretat i la salut de totes les persones que els integren. És per aquest motiu que sovint és recomanable complementar aquestes normes amb plans d'actuació que ajudin a prevenir i anticipar pautes que proporcionin organització i unitat d'acció enfront de possibles contingències.

Per això, a banda de les accions educatives relacionades amb la sensibilització i la sostenibilitat ambiental, és del tot necessari considerar les importants repercussions d'aquests tipus de fenòmens sobre la comunitat educativa, posant especial atenció en l'alumnat menor de cinc anys i/o l'alumnat que presenti alguna malaltia crònica o discapacitat.

Cada centre, en funció de les seves experiències, i considerant les evidències i les probabilitats d'esdeveniments dels fenòmens meteorològics i les seves implicacions, pot

dotar-se d'instruments d'actuació dissenyats i desenvolupats per tal d'assegurar la prevenció i planificació general de les activitats de preparació i mitigació dels efectes de les adversitats climàtiques, a fi de reduir-ne els impactes.

En aquest context s'emmarca el present document POCAT del nostre Institut que s'ha realitzat seguint les indicacions de la guia d'actuació de centres educatius en marc d'altres temperatures.

El POCAT de l'Institut Cardener té com a finalitat donar a conèixer les pautes comunes d'accions i l'adopció de mesures per a les altes temperatures per reduir l'impacte sobre la salut dels membres de la comunitat educativa. Així mateix també inclou el conjunt de mesures organitzatives encaminades a neutralitzar o minimitzar les conseqüències d'aquests fenòmens.

2. SITUACIÓ DEL CENTRE, ESPAIS, INSTAL·LACIONS I SERVEIS

L'Institut Cardener es troba a la confluència dels carrers del Sol, les Alzines i Montserrat, al municipi de Sant Joan de Vilatorrada. L'edifici que ocupa té una llarga història com a espai educatiu, ja que al llarg dels anys ha estat conegut com Escola del Carme i Escola Joncadella.

L'edifici principal, amb més de 50 anys d'antiguitat, ha anat creixent i renovant-se parcialment al llarg del temps, tot i que conserva alguns elements originals. El centre disposa d'un espai d'esbarjo format per un pati polivalent i dues zones de bosc d'alzines i roures situades a la part oest. Aquest entorn natural dota el centre d'una singularitat especial i ofereix grans possibilitats de treball pedagògic en relació amb el medi ambient, aspecte que encaixa perfectament amb el projecte educatiu del centre. Així, l'institut permet

dur l'aula més enllà de les quatre parets, integrant els espais exteriors com a part de l'aprenentatge.

En l'actualitat, l'institut compta amb diverses instal·lacions: dos edificis principals d'aules, tres mòduls prefabricats i un edifici polivalent que inclou, entre altres, una cuina. En total, disposa de 17 aules, incloent-hi dos laboratoris, un taller, un aula Fablab i un espai per al Fablabclub. A més, compta amb una sala de professors, espais administratius comuns per a secretaria, consergeria i direcció, i cinc blocs de lavabos.

En definitiva, l'Institut Cardener combina la funcionalitat de les seves instal·lacions amb un entorn natural únic que no només enriqueix la vida quotidiana del centre, sinó que també contribueix a fomentar una educació més global i connectada amb l'entorn.

3. CONSIDERACIONS PRÈVIES

3.1. Període del POCAT

L'inici del POCAT té caràcter estacional i amb caràcter general es podrà iniciar de l'1 de maig al 31 de juliol i de l'1 de setembre al 15 d'octubre, normalment els mesos de juny, juliol, setembre i octubre, no obstant això, es podrà avançar o posposar en funció de les condicions meteorològiques d'altres temperatures o si així es determina.

3.2. Criteris per a l'inici del període

A partir de la predicció de l'Equip de Predicció i Vigilància del Servei Meteorològic de Catalunya (SMC), el Departament d'Educació comunicarà als centres educatius, mitjançant l'aplicació de missatgeria instantània Telegram, la previsió de temperatures de la zona climàtica corresponent a cada servei territorial quan es prevegi la superació dels llindars "calor escoles"

Comarca	Llindar calor escoles (T °C exterior) ¹	Llindar avís SMP (T °C exterior) ²
Bages	35°C	39,3°C

A partir de la recepció d'aquest avís, la direcció del centre educatiu iniciarà el seu POCAT.

En cas que decideixi iniciar-lo, comunicarà a les famílies de l'alumnat les mesures organitzatives descrites en els apartats següents, que durà a terme mitjançant el model de comunicació establert a l'Annex 1.

4. APLICACIÓ DE MESURES ORGANITZATIVES

Davant de situacions d'altres temperatures i amb l'objectiu de reforçar en aquestes circumstàncies una atenció adequada, la protecció i el benestar de tots els membres de la comunitat educativa, es podran adoptar les mesures següents, que es podran graduar o moderar en funció de l'evolució de les condicions climàtiques.

4.1. Mesures generals al centres educatius

- Durant les hores de sol, sempre que sigui possible, s'abaixaran les persianes o es tancaran parcialment les lamel·les i s'abaixaran les cortines de les finestres on el sol toca directament.
- Es mantindrà la ventilació natural creuada. La ventilació natural creuada és el resultat d'una diferència de pressió entre les diferents façanes d'un edifici a causa del vent o d'una diferència de temperatura. Té dos efectes: afavoreix la renovació d'aire viciat interior i facilita el procés natural de refrigeració per evaporació.

---

¹ Llindars de temperatura a partir dels quals els centres educatius presenten incidència per desconfort tèrmic.

² Llindars de temperatura a partir dels quals s'activa els avisos del PROCICAT per calor.

- Incrementarem la ventilació natural i/o forçada durant la jornada laboral sempre que la temperatura interior sigui superior a la temperatura exterior.
- Obrirem les finestres del centre a primera hora del matí.
- Reduirem al mínim l'ús de la il·luminació elèctrica.
- Encendrem els aires condicionats de les cargoleres o els ventiladors (temperatura recomanable: entre 21 i 23 graus), evitant l'exposició directa als/les alumnes.
- En els espais exteriors s'utilitzaran tant com sigui possible les zones d'ombra disponibles i, si no n'hi ha, evitarem fer-hi activitats durant les hores de màxima insolació (de 12 a 16 h).
- Si és necessari durant l'esbarjo s'obriran les aules amb climatització (C1, C2, C3 i/o altres).
- Si és necessari es replantejaran les sessions d'educació física de les hores amb més calor.
- Evitarem també fer activitats en espais tancats amb temperatures molt altes.
- Aquestes mesures organitzatives s'adoptaran considerant que s'ha de mantenir l'horari del centre i que l'alumnat pot romandre-hi fins que finalitzi la jornada escolar.

4.2. Mesures generals de protecció, seguretat i benestar dels membres de la comunitat educativa

- A l'exterior, evitarem estar al sol i és recomanable portar gorra o barret i un ventall.
- Cal beure aigua regularment encara que no tinguin set. Caldrà portar aigua suficient i oferir-ne amb freqüència a l'alumnat.

4.3. Mesures específiques

Activitats lectives

- Els centres educatius, en aplicació del principi d'autonomia organitzativa, podrà flexibilitzar la distribució horària de les activitats amb la finalitat d'adaptar-se a les circumstàncies d'altres temperatures.
- Les faltes d'assistència motivades per les altres temperatures es consideraran justificades sempre que hagin estat comunicades per la família de l'alumne o l'alumna al tutor o tutora.
- Es podrà permetre, a criteri de la direcció del centre, la sortida de l'alumnat a requeriment de les famílies, d'acord amb l'organització prèvia i els horaris de sortida que el centre estableix a aquest efecte.

Activitats complementàries

- Es revisarà la programació i les condicions de realització de les activitats complementàries per, si cal, modificar-les o suprimir-les segons el criteri de protecció de tots els membres de la comunitat educativa.
- Les mesures organitzatives s'adoptaran sense alterar l'horari general del centre.
- L'alumnat restarà al centre atès pel professorat, fins que finalitzi la jornada lectiva.

4.4. Actuacions en cas d'esgotament per calor o de cop de calor

L'esgotament per calor és un estadi previ al cop de calor, per la qual cosa cal reconèixer-lo a fi de prevenir una situació més greu. En els infants i joves, els símptomes inclouen sudoració excessiva, sensació de calor sufocant i de set intensa, sequedat a la boca, rampes musculars, esgotament, cansament o debilitat.

Davant d'aquests símptomes en un període de temperatures elevades, cal traslladar la persona afectada a un lloc més fresc i fer-li beure aigua (és important que l'aigua o els líquids utilitzats per refredar la persona no siguin gaire freds).

Els símptomes més freqüents d'un cop de calor inclouen, entre d'altres, un augment de la temperatura corporal superior a 40 °C; mal de cap; nàusees i vòmits; pell envermellida, calenta i sense suor; respiració i freqüència cardíaca accelerades, i alteracions de l'estat mental o del comportament, com ara confusió, irritabilitat o deliri.

En cas de cop de calor, a més de les mesures anteriors, cal avisar urgentment els serveis d'emergències (112). Mentre s'esperen que arribin els serveis d'emergència, s'aplicaran les següents actuacions generals de primers auxilis:

Efectes	Causes	Símptomes	Primers auxilis
Erupcions cutànies	Pell mullada a causa d'excessiva sudoració o humitat ambiental.	Erupció vermella desigual a la pell. Pot infectar-se. Picors intenses. Molèsties que impedeixen o dificulten treballar i descansar bé.	Netejar la pell i assecar-la. Canviar la roba humida per un d'eixuta.
Deshidratació	Pèrdua excessiva d'aigua pel fet que se sua molt i no es restableix l'aigua perduda.	Set, boca i mucoses seques, fatiga, atordiment, taquicàrdia, pell seca i encartonada, miccions menys freqüents i de menor volum, orina concentrada i fosca.	Portar l'afectat/ada a un lloc fresc i estirar-lo amb les cames aixecades. Afluixar-li o treure-li la roba i refrescar-lo, ruixant-lo amb aigua i ventant-lo. Donar-li aigua freda amb sals o una beguda isotònica fresca.
Rampes	Pèrdua excessiva de sals pel fet que se sua molt. Beure grans quantitats d'aigua sense que s'ingereixen sals per reposar les pèrdues amb la suor.	Contractures doloroses, breus i intermitents que afecten els grups musculars més usats que apareixen en l'última part de l'exercici o, fins i tot, diverses hores després d'acabar-lo. No van acompanyades de febre.	Descansar en un lloc fresc. Beure aigua amb sals o begudes isotòniques. Fer exercicis suaus d'estiraments i fregar el múscul afectat. No fer activitat física fins que hagin passat hores després que hagin marxat

			les rampes. Trucar al metge si no desapareixen en 1 hora.
Esgotament per calor	En condicions d'estrès tèrmic per la calor: esforç continuat sense descansar o perdre calor sense restablir l'aigua i les sals perdudes amb la suor. Pot desembocar en un cop de calor.	Apareixen sovint al llarg de diversos dies, debilitat, nàusees, vòmits, cefalees, marejos, rampes i, en menor freqüència, ansietat, irritabilitat, sensació de desmai i fins i tot síncope. Pell pàl·lida i suada (enganxosa) amb temperatura normal o elevada.	Portar l'afectat/ada a un lloc fresc i tombar-lo amb les cames aixecades. Afluixar-li o treure-li la roba i refrescar-lo ruixant-lo amb aigua i ventant-lo. Donar-li aigua freda amb sals o una beguda isotònica fresca.
Síncope per la calor	En estar dempeus i immòbil durant molt de temps en un lloc calorós, no arriba suficient sang al cervell.	Desmai, visió borrosa, mareig, debilitat, pols dèbil.	Mantenir la persona estirada amb les cames aixecades en un lloc fresc.
Cop de calor	En condicions d'estrès tèrmic per calor: treball continuat del personal treballador no aclimatat, mala forma física, susceptibilitat individual, malaltia cardiovascular crònica, ingesta de certs medicaments, obesitat, ingesta d'alcohol, deshidratació, esgotament per la calor, etc. Pot aparèixer de manera brusca i sense símptomes previs. Fallada del sistema de termoregulació fisiològica. Elevada temperatura central i danys en el sistema nerviós central, ronyons, fetge, etc	Taquicàrdia, respiració ràpida i feble, tensió arterial elevada o baixa, disminució de la sudoració, irritabilitat, confusió i desmai. Alteracions del nivell de consciència. Febre (39,5-40 oC). Pell calenta i seca, amb cessament de la sudoració. ÉS UNA EMERGÈNCIA MÈDICA!	Ràpidament allunyar l'afectat/ada de la calor, començar a refrescar-lo i trucar urgentment al 112. Tombar-lo en un lloc fresc. Afluixar-li o treure-li la roba i embolcallar-lo en una manta o tela xopa d'aigua i ventar-lo, o introduir-lo en una banyera d'aigua freda o similar.

5. FINALITZACIÓ DEL POCAT

La direcció del centre, si s'escau, serà qui donarà per acabades les mesures organitzatives.

El centre educatiu comunicarà a les famílies de l'alumnat la finalització que durà a terme mitjançant el model de comunicació establert a l'annex 2.

Annex 1. Missatge d'informació a les famílies. Inici POCAT

Comunicat a les famílies de l'alumnat

Inici del pla d'organització del centre davant d'altres temperatures

Davant l'avís oficial d'altres temperatures a la zona geogràfica on s'ubica el nostre centre educatiu i tenint en compte les previsions meteorològiques per als pròxims dies, es comunica a les famílies de l'alumnat l'inici del pla d'organització de centre davant altres temperatures (POCAT).

A conseqüència d'aquesta situació, i amb la finalitat de procurar el benestar, la seguretat i la protecció dels membres d'aquesta comunitat educativa, i especialment de l'alumnat, s'aplicaran les següents mesures organitzatives (opcional):

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Aquestes mesures s'aplicaran des del dia _____ de _____ i es mantindran fins a la finalització de les causes que les provoquen, segons l'evolució de les condicions climatològiques, de la qual cosa s'informarà oportunament.

L'horari general del centre es manté sense alteració i l'alumnat podrà romandre-hi, atesos pel professorat, fins a la finalització de la jornada lectiva a les hores habituals.

Els serveis complementaris (si s'escau) d'acollida matinal, menjador escolar i transport escolar no es modifiquen, i es mantenen els horaris habituals i les condicions de prestació dels serveis.

En aquestes circumstàncies, es recomana per a l'alumnat l'ús de roba ampla, còmoda, de colors clars i de teixits naturals, així com l'ús de productes de protecció solar i, si s'escau, de protecció per al cap. Així mateix, es recomana adequar la quantitat i el contingut de l'esmorzar a les condicions d'altres temperatures previstes.

Qualsevol aclariment complementari podrà ser proporcionat pel tutor o tutora del vostre fill o filla.

Annex 2. Missatge d'informació a les famílies. Finalització POCAT

Finalització del pla d'organització de centres davant altes temperatures

Es comunica a les famílies de l'alumnat que un cop el Servei Meteorològic de Catalunya ha donat per finalitzat l'episodi de calor iniciat el dia _____, al centre educatiu donem per finalitzades les mesures organitzatives establertes en el pla de centre davant altes temperatures (POCAT).